

Levnadsvanearbete för en hållbar hälso- och sjukvård

Olivia Wigzell

2019-10-22

Arbetet med levnadsvanor vinner mark

- Matvanor, riskbruk alkohol, tobak och fysisk aktivitet
- Stark uppslutning kring att arbeta hälsofrämjande och förebyggande
- Fler får stöd att ändra ohälsosamma matvanor och bli mer fysiskt aktiva

 Socialstyrelsen

Nationella riktlinjer

Prevention och behandling vid
ohälsosamma levnadsvanor

Stöd för styrning och ledning

2018

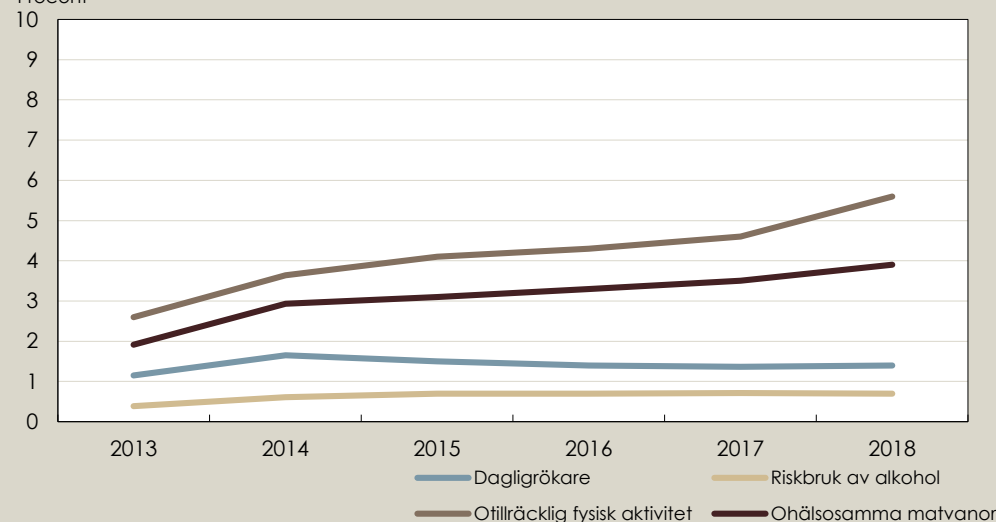
Levnadsvanearbetet behöver stärkas

- Fler borde erbjudas åtgärd vid rökning och riskbruk av alkohol

Åtgärder till personer med ohälsosam levnadsvana

Andelen av primärvårdens patienter som har fått en dokumenterad åtgärd på grund av ohälsosam levnadsvana år 2013–2018.

Procent

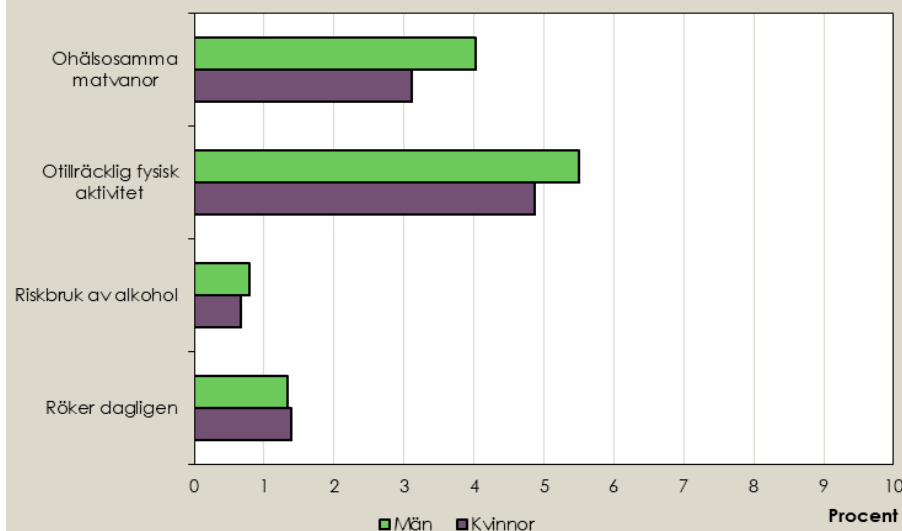
Källa: Socialstyrelsens enkät till landsting, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018 och 2019.

Kvinnors behov av åtgärder

- **Män erbjuds fler åtgärder än kvinnor**
- **Äldre kvinnors alkoholkonsumtion behöver uppmärksammas**

Figur 2. Åtgärder till personer med ohälsosam levnadsvana inom primärvården

Andelen av primärvårdens patienter som fått en dokumenterad åtgärd på grund av ohälsosam levnadsvana år 2017, kvinnor och män.

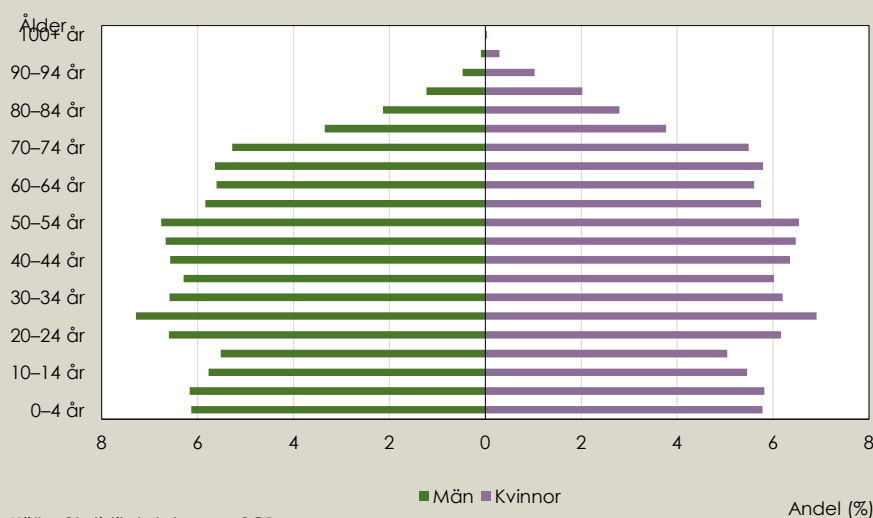

Källa: Socialstyrelsens enkät till landsting, 2018.

Utmaningar för vård och omsorg

- **Äldre med komplexa hälsoproblem**
- **Psykisk ohälsa**
- **Skillnader i hälsa, levnadsvanor och livsvillkor mellan olika grupper**

Figur 1. Befolkningens åldersstruktur 2016 i andel per kön, riket

Källa: Statistikdatabasen, SCB

Andel (%)

Möjligheter med hälsosamma levnadsvanor

- Förhindrar och fördröjer sjukdom
- Bättre hälsa och livskvalitet upp i åren
- Kan vara viktig del i stöd och behandling vid psykisk ohälsa
- Arbetet görs i hög grad av patienter själva
- Kan minska ojämlikhet i hälsa

Levnadsvanearbete för jämlik vård – och hälsa

- De med störst behov behöver prioriteras
- Exempel grupper med högre risk
  - Socialt sårbara
  - Psykisk ohälsa
- Hälsosfrämjande förhållningssätt och bemötande

Tillgänglighet – för jämlik vård

- **Gör det lätt att få rätt stöd**
- **Anpassa stödet till dem som behöver det bäst**
- **Hembesök till utsatta grupper inom BHV**
- **Stöd utifrån språkliga och kognitiva förutsättningar**

Kan vård och omsorg bli mer hållbar med levnadsvanor?

- **Effektivare användning av gemensamma resurser**
- **Delmål 3 i Agenda 2030**
- **Med start tidigt i livet – fler får en chans till bättre hälsa**
- **Rätt riktade insatser kan minska hälsoklyftor**

Vägen framåt

- **Strukturerat arbete**
- **Samordning mellan aktörer**
- **Följ upp systematiskt –
och stöd förbättringsarbete**
- **Plan för kompetens-
utveckling**
- **Ett ansvar för hälso- och
sjukvårdens ledningar**

Socialstyrelsens kommande stöd om levnadsvanor

- **Kunskapsstöd till barnhälsovården**
- **Kunskapsstöd till personal som möter personer med kognitiva nedsättningar**
- **Utvecklingsarbete om levnadsvanor vid psykisk ohälsa i primärvården**
- **Webbstöd om förbättringsarbete**

**Mer information finns på:
www.socialstyrelsen.se**